

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 73—21. —

Proprietar: Dr. TEODOR MIHALI.
Director: Dr. ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD.
Editor: Dr. AUREL VLAD.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., Rottembiller-u. nr. 5/b I.
Inserțiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

La situație.

Sezonul politic mort al lunilor de vară par'că va întârzia puțin în acest an. S'a încheiat discuția asupra proiectelor lui Apponyi; dar nu se poate prevedea cu o siguranță absolută, când se va încheia discuția asupra proiectului de lege despre servitori. Aci se potrivește perfect vorba, că dracul nu doarme nici când!

O opoziție neașteptată, care se inscenează din partea elementelor reacționare — nu avem de ce să credem, că va răsturna proiectul; dar se mai așteaptă și alte proiecte, cari îi vor pune pe reacționari în fața acelor, cari mai din convingere, mai de rușine se arată a fi mai puțin reacționari. Va veni, poate, un moment, în care acest contrast va rupe legăturile de ocazie de astăzi? Ori aceste legături sunt strânse atât de vărtos, în cât nici nu se mai pot rupe vre-o dată? Asta mai puțin.

Adevărul e, că un moment mai puternic, care să dea o isbire mai strașnică stărilor de față, nu se poate prevedea în chestiunile mai apropiate ale politice interne.

Sufrajul universal nu putem să zicem, că ar fi prea apropiat. Cel puțin, guvernul face totul, ca să'l îndepărteze tot mai mult. Cu toate, că un svon afirmă, că ar fi venit un aviz din Viena, că ar fi bine să nu se uite în Budapesta, că e și sufragiul universal printre problemele cu a căror rezolvire s'a însărcinat guvernul acesta de tranziție. Svonul spune, că între alte proiecte de legi, pe cari guvernul le-a prezentat Maiestății Sale pentru sancțiune prealabilă, ar fi fost și un proiect despre prelungirea judicaturei curiale în chestiile electorale. Acest proiect i-s'a înapoiat guvernului fără nici o observare, dar și fără încuviințarea cerută, ca să se ia în desbatere în parlament.

Avisul acesta ar fi cât se poate mai lămurit și s'ar putea traduce cam așa: Nu vă dau voie să vă ocupați de prelungirea judicaturei curiale în chestiile de alegere; pentru'că v'ați angajat să faceți reforma sufragiului universal. Deodată cu aceasta reformă vor trebui a se revisui toate dispozițiile, legi sau ordinațiuni, cari ating reforma electorală, între acestea și judicatura curială. Voiți să prelungiți judicatura cu-

rială, gândind, poate, că veți face ce veți face și veți împinge sufragiul universal până — ad calendas graecas? O! Așa nu ne jucăm. Să stea pe pace judicatura curială. Soarta ei va trebui să o schimbe în timpul cel mai apropiat sufragiul universal...

Așa s'ar putea înțelege avisul din Viena.

Să mai înțelegem din acest avis și aceea, că în mânia tuturor tertipurilor coaliției de a amâna chestiunea sufragiului universal, aceasta nu se va mai putea amâna mult timp. Nu știm. Dar simțim, și par'că simțeste și guvernul că dintre chestiile actuale politice, sufragiul universal, mai mult decât oricare alta, ar putea să dea momentul, care să spargă injgheburile cărmuitoare, care s'a pus, ca o bubă, asupra țării.

Dar momentul critic va putea el să vină numai prin chestiile interne și internisime?

Intr'un ungher al culoarelor Camerei stau de câteva zile deputații — delegații ai Croației și Slavoniei, stau și se sfătuiesc și nu intră în Cameră. Se zice, că sfaturile ar fi pe sfârșite, că nu se va putea realiza nici o învoială între ei și între guvernul Ungariei, că vor merge acasă, își vor depune mandatele, se vor face alegeri, vor porni cu adunările populare, banul însuși va demisiona; iar pe urma alegerilor Croația și Slavonia va avea o dietă provincială mai radicală decât cea de astăzi și va trimite în dieta Ungariei 40 delegați, cu cari unui guvern ca acel de astăzi îi va fi și mai greu să ajungă la vre-o înțelegere.

Să nu uităm schimbările în Austria. Care va fi acolo situația guvernului? Eventualitățile desvoltării situației politice din Austria ascund în sine tot atâtea peripecii pentru situația din Ungaria. Trăim cu vecinii noștri în o comunitate politică destul de strânsă. Starea faptică deszice toate teoriile și toate iluziile de foc bengalic și lampioane ale concetățenilor noștri independentiști, numărul unu.

Sunt încă prea mulți nori expansivi în orizont și mai înainte de a trece în sezonul mort al căldurilor de vară, putem să ne așteptăm la descărcarea câtorva furtuni de primăvară.

Viitorul Austro-Ungariei. Am primit la redacție o broșură de 74 pagini, scrisă în limba engleză, de „Scotus Viator“. Această broșură care are titlul de „The future of Austria-Hungary“, coprinde o serie de articole publicate, în parte, în revista engleză „Spectator“ și discută atitudinea marilor puteri față de criza, prin care trece — de ani lungi — monarchia noastră.

Autorul ajunge la concluzia inevitabilă, că „Franța și Anglia trebuie să facă toate sforțările pentru a menține monarchia dualistă (cu toate modificările interne ce s'ar face) ca o unitate politică și economică în lumea modernă“.

Intr'un număr viitor ne vom ocupa mai pe larg cu acest studiu interesant din multe puncte de vedere.

Criza Croată. Tratatul dintre deputații Croați și cabinetul ungar s'au terminat eri fără orice rezultat. Croații nu pot ceda din cererile lor drepte, guvernul nu vrea să cedeze...

Eri înainte de amiazi, miniștrii Wekerle, Apponyi și Iosipovici au avut o lungă consfătuire, în cabinetul ministrului președinte din parlament, cu banul Pejacevici și locțiitorul banului Nikolici. Mai târziu au venit și delegații croați și ministrul Kossuth.

Ministrul-președinte Wekerle li-a făcut deputaților croați concesiunea că va șterge din proiectul de lege punctele cari se refer la limba oficială dela căile ferate. Deputații croați au cerut însă să se șteargă și punctul în care se cere dela funcționarii căilor ferate din Croația să știe și limba maghiară.

Ministrul președinte nu s'a învoit la cererea aceasta și astfel tratatul s'au terminat fără orice rezultat.

Deputații croați au ținut după amiazi o conferință sub președinția deputatului Medakovici. Delegația a raportat despre tratativele urmate cu guvernul. Conferința a aprobat întru toate punctul de vedere al delegației, desfășurat în tratativele aceste.

Se pretinde că locțiitorul banului, Nicolici, e hotărât ca în cazul când guvernul nu ar ceda, să-și dea demisia și să ia inițiativa unei mari acțiuni publice în scopul de-a aduna sute de mii de iscălituri și de-a prezenta Majestății sale un memoriu, în care e rugat să nu sancționeze legea despre pragmatica funcționarilor dela Căile ferate.

Sedințele Camerei au fost suspendate, din cauza serbătorilor Rusaliilor, până Joia viitoare.

Deputații majorității vor merge pe la vetrele lor pentru a se odihni de munca grea

a votării proiectelor de până acum... Apoi se vor întoarce, cu puteri nouă, pentru a zice din nou, la comandă, da.

În acest cuvânt neînsemnat se resumă toată activitatea legislativă a „salvatorilor“ constituției milenare...

Mandatul dela Cohalm... Abia au trecut două zile de când Pildner Ferencz, fostul deputat al cercului Cohalm, și-a închis ochii — și s'au și pornit candidații.

„Majoritatea alegătorilor dorește să-l candideze pe inspectorul școlar Druisner György, cu program constituțional“... zice „B. H.“

„Magyarország“ va descoperi, ca mâne, o majoritate care îl dorește pe altul; „Egyetértés“ asemenea...

Noroc, că e vacant și cercul dela Ghernesig... Două guri fâmbânde se pot astupa. Celelalte să mai aștepte.

Sinoadele eparchiale.

Când scriem aceste rânduri, în toate trei centrele bisericesti soboarele anuale cari s'au deschis în Dumineca Tomii, s'au sfârșit. La Caransebeș s'au terminat agendele Marți, la Arad Miercuri, iar la Sibiu Vineri.

Lumea românească se va întreba poate, și cu drept cuvânt, cum de se termină așa de repede adunările acestea atât de importante și mai ales în vremuri așa de grele, când ar trebui ca „înțelepții bisericii“ să stea săptămâni de-a lungul chibzuid măsurile cele mai grabnice și cele mai salutare? Dacă nu cu alte lucruri, dar cu chestiunile școlare ar fi trebuit să se ocupe de astădată mai mult sinoadele și să nu puie toate lucrurile mari numai în sarcina diferitelor comisii, de multe ori rău alese, și a consistoarelor și așa prea îngrămădite cu lucru. Ar fi trebuit ca, să zicem, senatele școlare ale consistoarelor să fi venit în sinoade cu rapoarte temeinice despre starea școlii confesionale supt toate rapor-

turile, despre averea bisericilor susținătoare de școli, despre învățători, despre raportul elevilor și al părinților față de școală — așa încât și sinoadele și publicul mare românesc să poată avea o icoană a situației noastre școlare acum, când, orice s'ar zice, ne-a cuprins pe toți o teamă mare în ce privește putința conservării școlii românești. Ar fi trebuit deci să ne întărească încrederea în puterile noastre, răzâmate pe simțul de jertfă, o expunere exactă a situației, și să nu amâne un lucru ca acesta pe anul viitor. Acesta-i un lucru, a cărui lămurire de aproape lumea românească o așteaptă cu o adevărată nerăbdare. Dacă aceasta nu s'a făcut în sinoade, credem, că ar fi bine ca să se dea la timpul său comunicate oficiale de către toate trei consistoarele neunite precum și acelor unite. Întreg publicul românesc, care n'are de unde să cunoască aceste lucruri, așteaptă ca să se dea cât mai curând aceste comunicate, fie prin jurnale, fie prin circulare, — oricum, numai să se dea.

În Sinodul din Sibiu un punct însemnat a format proiectul de rezoluție, care s'a adus în ședința de Joi și în care aducându-se mulțămintă arhierilor pentru lupta lor în interesul școlii confesionale române, *episcopatul român e rugat a duce lupta până la sfârșit și a arată și Impăratului Rege plângerile noastre întemeiate și a cere dela M. Sa denegarea sancționării legii lui Apponyi.*

Sinodul arhiepiscopesc s'a alăturat deci la dorința sinodului diecezei Aradului, pretinzând în chipul acesta ambele ca purtătorii cuvântului în numele nostru, ascultând glasul bisericii vii, să meargă, întru apărarea bisericii, la Tron. Fi-va ascultată această rugămintă, sau nu? — vom vedea.

De o deosebită însemnatate a fost și interpelarea dlui Dr. Nicolae Comșa din Săliște în chestia atitudinii burdiofile și foarte șovăitoare a Telegrafului Român în chestiunile atât de momentuoase ale timpului

din urmă. O astfel de interpelare servește numai spre onoarea bisericii și e o adevărată necesitate. Toată lumea a rămas indignată de atitudinea atât de ne-deamnă a acelei foi, pe care Șaguna a întemeiat-o cu gânduri mari, și în care sunt scrise multe pagini de mărire românească cu altă cerneală decât aceea a Telegrafului român din anul domnului 1907.

O dovadă despre indignarea pe care a produs-o ținuta T.-lui în sinul preoției și articolul publicat în numărul nostru de ieri, în care un preot declară că preoții au trebuit să ascundă acel număr al T. R. din fața poporului român conștient, ca nu cumva văzând acesta cum „foaia oficioasă a Vlădicei“ tălmăiește pe cel mai urgisit Român, să i se clatine încrederea în conducătorii vieții noastre bisericesti.

Vorbă mare.

Și a fost bine, — și a fost spre cinstea bisericii că s'a găsit cineva care în numele opiniei publice românești, a cerut socoteală pentru această gravă disconsiderare a sfințelilor noastre nizuințe.

La Arad s'a mai discutat chestia salariării profesorilor seminariali, — a despărțirii ierarhice, — și alte lucruri de natura administrativă după cari apoi s'a închis sesiunea.

ROMÂNIA.

Vorbe goale...

Un prieten mi-a atras atențiunea asupra următorului fapt:

Se discuta acum câțva timp, în parlamentul englez, un proiect de lege chemat să reglementeze raporturile dintre proprietarii mari și țărani arendași de pământ din Scoția. Legea, prezentată de partidul liberal, avea un caracter hotărât de intervenire a statului în regularea acestor raporturi. Discuțiunea, care a urmat asupra proiectului și la cere a luat parte și șeful conservatorilor, Balfour, este caracteristica spiritului englez. Nu fraze, nici invocațiuni de principii. Nici o învinuire, că se atacă principiul proprietății, ci numai obiecțiuni prac-

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“

Comoara lui Colceag.

(Stărsit.)

Nici odată n'au fost vremurile mai bune. Cel sărac era strâns în chingi, până-i ieșia sufletul, batjocurit în cinstea casei, dar n'avea loc de plângere și de vai, decât biata inimă, unde se îngrămădiseră nevoile și cazna unei vieți întregi, fără mijloc de asigurință. Fierbiau durerile înăbușite în inima țaranului, de-l cuprindea năduful și trebuia s'o mîne înainte, pe brânci și târându-se în trudă, pentru-că așa era porunca stăpânirii, porunca câtorva desmățați imbuibați în belșug și plăceri, nește deochiați scofâlciți, supti de vлага vieții, dar liniși pe păr și c'o verigă de sticlă, pe care se căzneau, strâmbându-se, s'o fiină în orbita ochiului.

N'aveau nimic comun cu țara și cu neamul, nu cunoșteau iubirea fratelui de sânge, n'aveau dragoste pentru graiul strămoșesc, pentru-că acest grai îl vorbea prostimea și nu voiau să se coboare acești înstrăinați ai neamului din înălțimea, în care plutiau, în mijlocul norodului, care le dă hrana, îi îmbracă în mătăsuri și-i descarcă de orice griji, lăsându-i să se răsfete și să se îmbale în plăceri și în desfrăuri.

Ei n'au zis nici „mamă“ în limba strămoșilor lor, pentru-că li-era rușine. Erau

creșcuți în altă țară, alta li era dragostea, altul simțul și credința.

Aici puteau nejenăți să împrăstie banul, frământat nouă luni de muncă grea în țărina câmpului de acie, pe cari ei îi luau în răs, îi nesocotiau, ca pe cea din urmă ființă.

Femei destrăbălate, beuturi scumpe, lux și mândrie au istovit țara și poporul ei în vr'o câteva decenii.

Milioane și iar milioane au trecut granița îngropându-se pentru vecie în punga streinului...

Poporul nu mai putea robi. Dela vreme îi s'au înțepenit brațele pe coarnezle plugului și pe coasă.

Glasuri blăjine și pline de umilință, rugătoare, cerșind milă și îndurare se opriau în pragul palatelor dreptății. Sfetnicii țării n'aveau urechi pentru plângerile dureroase, ce eșiau din colibe.

Atunci s'a pornit o undă de ură, care a oțelit de-odată brațele muncite, făcându-le să strângă amenințător pumnul. Se șoptea în ascuns, se plănuiu jafuri și omoruri, un părjol să se întindă pe lungul și latul țării, să-i schimbe icoana.

Colceag sta pe vatră împingând mereu tăciunii în sobă, pe a cărei gură se resfrângea o lumină palidă, ce juca pe pereții odăii.

Părea că totul e neînsuflețit în încăperea

asta largă, așa de tristă și de posomorâtă acum și atât de veselă altă-dată. Nu s'auzia decât bobotaia slabă a flăcării și sfârâitul fusului învârtit îndemânat de Nina, ce sta ascunsă pe o laiță. Din când în când se întindea lumina, cuprinzându-i toată făptura și cum sta așa abătută și dusă pe gânduri se putea vedea pe fața ei un fel de îngrijorare.

Aiară vântul vuia a pustiu umplând de groază chiar și inima celui adăpostit sub țol și la căldură.

„Nu mai vine!“ — se miră bătrânul mișcându-se pe vatră, pentru a-și desțepeni oasele și ridică nedumerit din umeri.

Apoi și-a lăsat capul în palme cu coatele sprijinite pe ghenunchi, privind țintă la lutul tinciuit pe jos și iar se făcu liniște.

Se gândia ce s'a fi făcând Costin de nu mai vine. E plecat de două zile și n'are chip să se mai întoarcă. Fetei nu-i poate pomeni nimica, ce știe ea de treburi d'astea, așa că trebuie să și înăbușe în inimă nedumerirea și grija.

Nina întindea și aduna fără hodină firul de tort muind în gură fuiorul tras din caier și de-as ară nici o vorbă n'a grăit.

Numai oftăturile, cari porniau pe nesimțite din adâncul inimei, nu le putea opri, ci li da drum slobod să-i tremure sufletul tânguit de patimă și de păcate.

tice asupra modului și putinței aplicării legii. Legea a trecut.

Fără să vrei, te întorci cu gândul la cele ce se petrec la noi. Sunt abia câteva săptămâni de când o răscoală sângeroasă a dovedit cât e de subredă viața noastră de stat. Avem impresiunea că milioanele de țărani, deși înfrânți, stau ostili în fața noastră, despărțiți de noi prin neîncredere și ură, nu grupează împrejurul nostru. Intre această masă imensă, întunecată și violentă, gata a se turbura din nou la cel dintâiu vânt protivnic, și între infima minoritate a stăpânitorilor, o clasă de funcționari, trimiși dela centru ca să strângă dările și să fie oamenii în ascultare, cari se simt printre oamenii dela față străini, și ca străini sunt socotiți și de țărani, și cari nu se bucură decât de autoritatea funcțiunii lor, fiindcă foarte adesea, ca oameni nu pot avea nici o autoritate.

Simțim că o astfel de organizațiune nu poate avea nici o trăinicie. Ne dăm seama de unele nedreptăți sociale și am vrea să le înlăturăm. Dar de câtuva timp ne lovim de o opozițiune curioasă. O opozițiune de vorbe și de fraze. Cuvântul socialist a devenit o adevărată sperietoare. Reformele propuse sunt mai dinainte condamnate ca socialiste. Dar ce este socialismul? Este recunoașterea necesității de a rezolva prin intervențiunea directă a legii sau a statului problemele sociale. Această necesitate pentru prima oară, acum, se recunoaște în România? Dar conservatorii germani, cari cei dintâi au atacat mammonismul și cari au vorbit atât de tare de abuzurile „capitalismului“, nu făceau socialism? Dar oare Bismarck, când a făcut faimoasele lui legi pentru asigurarea obligatorie a muncitorilor n'a făcut socialism, în înțelesul intervenției directe a statului pentru a dezlega în favoarea celor asupriți vreo problemă socială?

A trecut vremea când oamenii se speriau de vorbe. Celor ce cred că a invoca acțiunea statului pentru a reglementa raporturile dintre țărani și proprietari este de a se face socialism, le recomand să citească următoarele paragrafe dintr'o lege veche, *Preussisches allgemeines Landrecht*, promulgată și aplicată pe vremuri, când nici măcar cuvântul socialist nu era inventat:

§ 1. Titlul XIX: Statul trebuie să procure hrana și întreținerea cetățenilor cari nu și-o pot procura singuri, sau cari nu o pot dobândi dela aceia cari sunt prin lege obligați să le-o dea.

§. 2. Celor cari nu găsesc de lucru, li se va da să muncească în raport cu puterile și aptitudinile lor.

§ 6. Statul are dreptul și este obligat să înființeze instituțiuni, prin mijlocul cărora lipsa unora și prodigalitatea celorlalți să fie de o potrivă împiedecate.

„Patria“.

Virgil Arion.

Arestarea dlui V. Kogălniceanu.

Am înregistrat și noi, după zierele de dincolo știrea, că dl Vasile Kogălniceanu, care se află deținut în arestul preventiv din Giurgiu, ar fi rău tratat de autorități, că i s'ar opri corespondența, că nu i s'ar da voie să vadă pe nimeni, ba chiar că i s'ar da hrană otrăvită!

„Voința Națională“, oă cea mai complectă și categorică desmințire acestor aserțiuni, de domeniul fantaziei.

Departa de a fi rău tratat, dl Kogălniceanu se bucură în arestul preventiv de un regim excepțional, stă singur într'o cameră, își aduce hrană din oraș, primește vizite și corespondență.

*

Studentii și țărani.

În județul Brăila, un grup de studenți a împărțit printre țărani următorul manifest în vederea apropietărilor alegeri:

Iubiți țărani!

Studentii, fii de țărani, cari au luat apărarea voastră, cari au strigat împotriva nedreptăților de cari ați suferit, socotesc că nu este nici un alt mijloc de scăpare decât să vă roștiți votul cu mai multă băgare de seamă, fără a vă lăsa nici înșelați de făgăduințele, ori minciunile surtucarilor, pe cari îi alegeți ca delegați, nici ameițiți de băutura pe care o plătiți mai târziu cu multă suferință.

Să știți că delegații pe cari îi alegeți, aleg la rândul lor pe deputații cari fac legile.

Alegeți dar delegați țărani; nu alegeți surtucari, căci numai țărani de-ai voștri își dau seamă de nevoile țărâniei.

Nu vă mai lăsați păcăliți la alegeri.

Când vi-se dă vin nu-l ațingeți căci vi-se

dă fiere. — Cei cari au interes să nu căpătați dreptate, voiesc să vă fure dreapta judecată.

Iubiți țărani!

Ascultați pe fii voștri. Alegeți numai delegați țărani.

Aceste sfaturi vi-le trimitem noi

Studentu fu de țărani.

Două circulare.

Ministrul de culte, d-l S. Haret a trimis în zilele din urmă două circulare revizorilor școlari și directoarelor de școli secundare. Prin cea dintâiu se oprește recitarea de către elevi a anecdotelor populare prin care se ridiculizează preoții, militarii și diferite neamuri cu care Românii sunt în conviețuire. De asemenea sunt oprite și satirile populare cari ridiculizează neamurile străine. Acestea se pot studia cu folos de către folkloriști și nu trebuiesc puse în gura copiilor, cum se obișnuiește adesea la examene sau la serbări școlare. Sunt alte poezii ale graiului românesc, de o nespūsă frumusețe cari ar înălța sufletele și cari ar fi mai nimerite în asemenea ocaziuni.

A doua e de următorul coprins:

Doamnă Directoară,

Este multă vreme de când s'a făcut observația că predarea economiei domestice în școlile de iete nu se face cum ar trebui. Dintr'un obiect cu totul practic cum este ea, a ajuns să devină o materie cu totul teoretică, care se învață după carte și se recită pe de rost, fără cea mai mică aplicație.

Nu odată ni-s'a întâmplat să auzim pe elevele recitând astfel rețete pentru feluri de bucate sau pentru dulcețuri, fără să fi încercat măcar odată să fiarbă o oală de apă.

Deja încă odată ministerul a atras atenția d-voastră asupra acestui lucru, și știu că circulara noastră de atunci nu a rămas fără efect, pentru-că în mai multe școli, mai ales internate, s'a început de atunci a se obliga fetele a face serviciul la bucătărie și în menagiul școlii, ceea-ce este adevăratul mijloc de a se face cu folos învățământul economiei domestice.

Dar în alte școli, cari sunt cele mai numeroase, se continuă încă tot vechiul sistem, care însă trebuie să înceteze numai decât. E chip ca chiar în externate învățământul acesta să devină o realitate, cu o realitate, cu o foarte mică cheltuială. Va fi

De când cu mânatul la târlă a tată-seu și a lui Costin, inima ei se înstreinase de alesul pentru viață, nu-i mai putea păstra nici un colțisor cald, parcă venise așa o boare și i-a mânat toată dragostea, pe care în grabă și-o sădise în inimă.

Nășucul Mitică, care-i cumpărase lucruri așa de frumoase, care știa să iubească nu așa cum iubesc ciobanii, care o alintă în brațe, ca p'o păpușă și o sărută pe tot corpul, care-i cade în genuchi înaintea picioarelor și-i înlanțuie glesnele cu amândouă brațele, o, cât foc și câtă patimă amestecă în iubire, ah! da, nănașul Mitică e un inger, nu-i om.

Nu mai e nici scârbă și nici rușine pe oameni. Rodul pântecelui ei era străin de casă și asta o știa ea foarte bine. O știa și el, căci de câte ori nu vorbeau ascunși prin tufișuri d'un prunc frumos, din neam de prinț, pe care o să-l înfașe numai în scutece de mătase.

Pe atunci Costin cădea la pământ zdrobit de greutatea lanțurilor robiei.

Dar unde-o fi el, de nu mai vine de două zile. A plecat fără să zică o vorbă. A tăcut atâta vreme, nu mai putea tăcea și când a auzit pe bătrânul că scoate și el un șuierat lung de grijă, s'a hotărât să înceapă vorba.

„Ce e tată, de tot oftezi?“

„Costin unde e de nu mai vine? Spuneți-mi și mie, nu-s și eu femeie la casă?“

A tăcut bătrânul o vreme lăsând-o să-și înceapă iar lucrul, apoi îndreptându-se în capul oaselor se apropie de ușă, pentru a eși să vază, cum se mai arată timpul.

„Ce e, nu-i bine“, zise el stând locului, „și de-o fi să fie rău, ori că ne pustiim de pe fața pământului, ori ne scăpăm de ciocoime și intrăm și noi în avutul nostru. La un fel trebuie să se aleagă!“

Nina a rămas ca înlemnită. Un fior de ghiață i-a străbătut tot corpul și căuta să pătrundă mai la înțeles vorbele bătrânului ei tată. Spunea de răsmeriță, de pământuri, de cioco. S'ajungă iar vremurile de demult când și-se umple inima de groază, numai la auzul poveștii? Și acum să stai, să privești cu ochii, cum să omoară om pe om, cum se jefuește și cum se arde? Toate acestea i-au înghețat inima fetei, care stă împetrită pe laiță.

Deodată s'aude un scârțait puternic la poartă. Zăvorul e rupt, poruța scoasă din jâțani și trântită de o parte. Pela ferestre murmure de oameni necăjiți. Cănele latră în fundul ogrăzii apropiindu-se încet și cu sfială de șosea. Ușa casei se deschide împinsă de zid și în pragul ei se oprește chipul voinic al lui Costin și alte două umbre în urmă-i.

„Făcurăm treaba tată“, zise el cu vocea aprinsă și pășind în mijlocul casei, iar cei doi după ei. „Am scormonit Nămăeșii, Pri-

săcanii, Târgșorul, Valea Caprei și toți de pe-aci, am cu mine două sute, ceilalți așteaptă semnalul.

„Doamne ajută-ne!“ oftă bătrânul făcându-și cruce, Doamne ajută-ne, grăiră și ceilalți ridicându-și căciulile și urmându-l. „De-o fi să murim“, adause el, „Dumnezeu să ne ierte greșeala, căci știe El bine, că n'am mai putut răbda!“ „A copt buba la inimă și-a trebuit să spargă“, vorbi îndârjit Costin.

„Am îndurat destule“, grăi cellalt, „ne-am săturat până în gât de trudă și de sărăcie“.

Nina nu se mișcase încă, dar când a dat să se ridice, a căzut lipsită de puteri pe laiță și cuprinsă de o spaimă de moarte.

„Haide femeie, adună-ți darurile nășucului și pleacă în vre-o parte, treci către Nămăești sub paza Sfântului, te-o adăposti cineva acolo“.

Așa grăi Costin către nevasta lui înmărmurită cu furca în mână. Nu mai era Nina cea frumoasă, comoara lui Colceag, era o femeie, căreia inima în vremuri d'ăstea înăsprițe nu-i mai poate purta de grijă. Mila Domnului cu fiecare.

Și-au luat ce-au putut și au ieșit la larg. Sub strașina casei s'a aprins un foc, care s'a întins repede la coperișul de trestie mărind flacăra, ce se înălța și se rupea în frământările vântului.

de ajuns a se cumpăra o mașină de bucătărie, la care elevele vor face serviciul cu rândul, iar costul materialului întrebuintat se va putea acoperi din o cotizație de câțiva bani pe lună pe care ar trebui să o plătească elevele și care ar fi de sigur mai mică decât prețul unei cărți de economie domestică, care ar deveni inutilă cu sistemul acesta.

Vă rog, doamnă Directoară, a vă conforma acestor dispoziții, sau a-mi arăta obiecțiile d-voastră pe cari vom căuta a le înlătura.

Ministru Spiru Haret.

*

Guvernul Român și chestia grecească.

Guvernul Român s'a decis să reia relațiile diplomatice cu Grecia și să revoace decretul de expulzare în contra Grecilor implicați în complotul urzit de bandele de antărți din Macedonia, împotriva elementului cuțo-vlah.

Fiindu-i teamă însă că tinerii aromâni aflători în Capitală și înscriși la diferitele facultăți, vor provoca dezordine și agitații, s'a decis, ca tinerii înscriși la Universitatea din București să fie exmatriculați dela această universitate și reînscrisi la cea din Iași. De asemenea nici un student Român macedonean nu va putea fi înscris la universitatea din București nici nu va putea cerceta cursurile acestei universități.

În urma acestei măsuri se zice, că mulți studenți macedoneni vor părăsi țara și vor trece la Universitatea din Sofia.

Măsuri culturale la mahala.

Primăria Capitalei a decis să se ia măsuri pentru desvoltarea stărei morale, culturale și economice a populațiunii din suburbiile orașului, instituind școli de adulți, biblioteci populare, societăți cooperative, grădini școlare, etc.

Pentru acest scop municipalitatea a intervenit pe lângă societatea institutorilor din București, pentru a-i da mână de ajutor și a și delegat pe d-nii Costescu Comăneanu, președintele Comisiei interimale și Vintilă Brătianu, membru în această comisie pentru redigiarea programului acestei laudabile inițiative, împreună cu delegații societății institutorilor.

Comitetul acestei societăți s'a întrunit la 3;16 c. pentrn stabilirea programului și alegerea delegațiilor.

Scrisori din Viena.

— Rezultatul alegerilor pentru Reichsrath —

Viena 17 Mai n.

Așteptările celor cari au prorocit că alegerile din anul acesta vor crea raporturi parlamentare absolut nouă, — s'au adevărit. Aceasta reiasă și până acum din rezultatul alegerilor terminate. După ce se vor fi ținut și balotagiile numeroase, se va manifesta și mai mult revoluția ce-a produs-o votul universal, egal și direct.

Am putea zice că din clădirea veche a reprezentanței popoarelor din Austria abia a rămas piatră pe piatră; totul a fost răscolit până 'n temelii.

Schimbările produse sunt atât de radicale și atât de multe, încât numai în cursul vremilor ne vom putea da seamă de noua situație creată prin alegeri. Astăzi e încă cu neputință să-ți faci o icoană clară despre cele întâmplate și, mai ales, e cu neputință să-ți dai seama de efectele probabile ale celor întâmplate. Abia după constituirea Reichsrathului nou se va putea încerca lămurirea aceasta.

Atât în tabăra germană, cât și în tabăra slavă, rezultatele alegerilor au întors multe lucruri cu capul în sus. Situația parlamentară după alegeri nu va avea nici o asemănare cu situația parlamentară dinaintea de dizolvarea Reichsrathului. E, cum zice proverbul german: „Linker Hand, rechter Hand, alles vertauscht“.

Partidele germane, cari în Reichsrathul dizolvat duseser un rol oarecare — deși trecuse de mult peste zenitul influenței lor — vor fi nevoite să fuzioneze, dacă vor voi ca peste tot să formeze o grupare cevaș mai mare. Votul universal a lucrat de-astădată ca o bombă.

De altă parte însă, două partide, cari până acum nu dispuneau de un contingent mare de mandate, deja la alegerile generale au eșit învingătoare într'un număr însemnat de cercuri electorale și vor cuceri și la balotagiile multe mandate. Aceste două partide sunt partidul creștin-social și partidul social-democrat, adică partidele cari au muncit mai mult pentru introducerea sufragiului universal; muncă, în tot cazul, conștientă.

Partidul creștin-social, în Reichsrathul dizolvat, nu era reprezentat decât prin vre-o

24 de deputați, iar astăzi — până acum — are mai bine de 60 de mandate; social-democrații, cari până acum aveau 10 mandate, au ajuns să aibă mai bine de 50 de mandate.

Un moment caracteristic e zdrobirea complexă a așanumitului partid german-liberal, care pe vremuri fusese în Austria un însemnat factor politic. Din puterea de odinioară nu i-au mai rămas decât câteva rămășițe. Dar chiar și partidele, cari mai ales în provinciile sudite intrase în moștenirea Germanilor liberali, au fost zdrobite la prima alegere ce s'au făcut pe baza votului universal.

Partidul poporal german nu va dispune decât de câteva mandate și însuș șeful partidului. Dr. Derschatta, ministrul căilor ferate în cabinetul baronului Beck, n'a reușit la alegerea generală, ci va trebui să se supună balotagiului.

„All-Deutschi“ de sub șefia lui Schönerer n'a fost în stare să întruniască, în cercul electoral Eger, nici chiar 1000 de voturi, pe când înainte de aceasta cu 6 ani, la alegerile de-atunci putea să eage între 12 cercuri sigure — cercul care i-ar fi plăcut mai mult.

Dintre partidele germane cu tendințe naționale pronunțate mai mare noroc au avut așa numiții „Frei-Alldeutsch-ii“, deși nici chiar șeful acestora, Wolf, n'a reușit la alegerile generale, ci a ajuns în balotagiul.

Ar fi prematur să vorbim deja de pe acum de urmările ce le vor avea rezultatele alegerilor, rezultate cari, de altminteri, vor putea fi încă îndreptate prin rezultatele numeroaselor balotagii.

Nu numai în tabăra Germanilor s'a produs o adevărată revoluție, ci chiar și în tabăra Slavilor stăm acum în fața unei situații cu totul nouă. Drept pildă nu amintim decât că la 14 Mai Cehii tineri n'au putut să-și asigure decât 4 mandate.

Grija și responsabilitatea pentru interesele Germanilor din Austria cade acum, în rândul înăiu, în sarcina partidului creștin-social. Acest partid, cu siguranță, va profita de influența sa „politică într'un mod mai cuminte decât au făcut-o partidele sfărâmate, cari vânau numai fantome și erau mici în lucruri mari și mari în lucruri mici, fără să se poată avânta la o politică reală sănătoasă.

Aceasta e însă o chestie a viitorului.

Urmările nemijlocite ale alegerilor, de-o camdată, nu se vor manifesta, poate, decât în faptul căministerul bar. Beck, a cărui compoziție corăspundea raporturilor de forță ale partidelor din Reichsrathul dizolvat, nu-și

În curând în liniștea nopții se auziau bătăi în dungă de clopot, glasuri jalnice, cari au fost în toate vremurile grele strigătele de desnădejde ale poporului.

Nina a fugit înspăimântată peste câmpuri, ținând-o ață spre curtea boerească. Ii era frică să întoarcă capul, spre a vedea ura și tirănia omenească care-și pradă avutul, pentru a îndârji răutatea sufletului.

Târziu în noapte a ajuns istovită de puteri la poarta castelului. În urma ei venea potopul, pornit din patru colțuri și înaintând cu pofta de jaf și de prăpădenie, de ură și de răzbunare.

Bătăile ei desperate au mișcat toată curtea.

Volbura înainta mereu și cu cât s'aproppia mai tare, cu atât se puteau auzi mai limpezi glasurile răgușite de blăstămuri și de sudalme, ciocnirile de furcoale și de coase legate de-a lungul topoariștei.

La curte s'a simțit fiorul. Înarmată până în dinți toată slugăria aștepta tremurând ca varga năvala năpraznică a poporului năcăjit. Mulți din ei au părăsit postul sărind peste ziduri și rătăcind în întunerecul nopții pe câmpurile înzapezite.

Nina era în primejdie să fie ajunsă de

oardele țărănești, cari s'auziau tot mai aproape.

A luat-o pe lângă zid, pentru a se ascunde în părul din dos. Aci a descoperit o salcie, care să înălța pe lângă zidul înalt de vr'o doi metri. S'a urcat în ea cum a putut și trecând pe zid a sărit în curte.

În momentul următor lovituri de topoară izbiau cu mânie poarta castelului.

Nu mai era scăpare. De-o fi Mitică acasă, e pierdut.

A înaintat tiptil până la ușa castelului voind să pătrundă înăuntru, dar o detunătură puternică o trânti la pământ. Tiptelul ei desnădăjduit a fost înțeles de cel ce slobozise arma, și din iatacul zăvorit în care se închisese, a grăbit în curte, aruncându-se în ghenunchi înaintea corpului cald încă, ce zăcea trântit în omăt.

I'a prins mâinile într'ale sale și le-a picat cu lacrimile de durere, ce-i curgeau șiroi.

Nina a deschis ochii sângerăți și recunoscând pe tatăl copilului ei atâta a putut zice: „Ne-ai omorât pe amândoi, fugi și scapă-te singur!“ Apoi a închis ochii și nu i-a mai deschis.

Poarta castelului a fost despăcată în zădări și potopul de țărani a dat năvală în curte.

În frunte venea Costin cu securea strânsă în mână, urlând de răzbunare, cu gura plină de spume.

Înaintea treptelor a dat peste cele două ființe, pe care dragostea le înlanțuise, îngropându-i fericirea, la care numai el avea dreptul și nimeni altul.

C'o mână i-a prins părul, sucindu-l pentru a-l vedea în față. „Să-ți plătesc nănașule, rușinea, ce mi-ai făcut-o!“ Atât a zis și i-a crăpat în două cu securea țeastă capului.

Apoi c'un zbierăt de fiară sălbatică a dat porunca, să porniască cu furie potopul crotropitor spre părjolire, spre jaf și spre ruină.

Grui Sânger.

— Circul Beketow, unul din cele mai vestite circuri din lume s'a deschis Sâmbătă în localul permanent din Budapesta, cu cele mai bune puteri artistice.

va mai putea păstra această compoziție. E sigur că în timpul cel mai scurt va trebui să urmeze o reconstruire a cabinetului, mai ales că un membru parlamentar al cabinetului, ministrul de culte Dr. Marchet, și-a pierdut mandatul de deputat.

Drept încheiere, câteva cuvinte în ce privește influența ce-o va avea schimbarea situației politice în Austria asupra chestiunii ungare.

De cea mai mare importanță e faptul că în noul Reichsrath cel mai puternic partid are să fie partidul creștin-social, care cel dintâi dase lozincă împotriva politicii de-a facecesiuni Maghiarilor, care în totdeauna — cât îl ajutau puterile — a luat apărarea naționalităților nemaghiare împotriva maghiarilor.

Din punctul acesta de vedere, e îmbucurătoare și întărirea partidului social-democrat, dela care încă se poate aștepta — judecând după atitudinea sa din trecut — că în ce privește chestiunea ungară va fi alături de partidul creștin-social, deși în alte chestiuni programele acestor două partide diferă în mod esențial.

O întrebare li-se impune acum tuturor: Ce se va face cu sufragiul universal în Ungaria? Cu greu vor fi greșind cei cari vor crede, că ministrul Wekerle va sta acum și mai mult pe gânduri să le dea și popoarelor din Ungaria o lege electorală dreaptă și mai modernă, acum când s'a putut convinge de revoluția ce-a produs-o în Austria introducerea sufragiului universal.

Austriacus.

Scrisori din București.

III.

Prietene,

Când am venit, anul trecut, la Expoziție, am căutat și noi să vedem, ca toți Ardeleii, ce e mai vrednic de văzut în București. Am fost de vre-o câteva ori prin câmpul de la Filaret, am cercetat localul și biblioteca Academiei, Fundația universitară, Universitatea, Casa de depuneri și Palatul poștelor. Am asistat la reprezentații la Teatrul Național. Am ascultat concerte la Ateneu. Pe urmă, dorința de a cunoaște cât se poate de multe, ne-a purtat pe la câteva biserici mai vestite. Ni s'a spus cine e înmormântat în ele, și câte un moment, două, din trecutul lor. Ni s'au arătat biserici restaurate, fără frumusețe cucernică și fără fiorii unui trecut, cari ne-au cutremurat în aerul de mireasmă al celorlalte. În sfârșit plecam, cu vreun bucureștean, prin „oraș“: străbăteam Calea Victoriei, Bulevardul și nu știu mai care. Priveam clădirile mari și întrebam, naivi: — cine stă aici?... colo?... Tresăream ne oream și întorceam capul, când ne spunea însoșitorul că trece un scriitor pe care-l citisem. În sfârșit, în ziua de dinaintea plecării tale, ne-am făcut luntre și punte să vedem șoseaua.

Pe urmă, tu ai părăsit Bucureștii, uluit, obosit, incredințat că ai la ce visa eara întreagă. După-ce te-ai desmetecit, puține lucruri îți vor mai fi rămas limpezi aminte. Mai mult amănunte, episoade dragi din șederea de câteva zile în capitala țării românești. Când încerci să privești peste întreaga lume de priveliști și de amintiri, cu cari ai plecat, vezi cu mirare ca un câmp fumuriu, din care numai ici-colea se deslușesc contururi hotărâte, numai rar prinzi ceva mai lămurit, dar fără legătură bună.

Nu știu cum miau venit, eri, gândurile acestea în minte. Era un soare și o căldură, cum e la noi în toiu verii. Și mi-a venit așa un dor să rătăcesc prin locuri necu-

noscute, să văd oameni noi, case și strade pe cari n'am mai trecut. Și am plecat. Aveam senzația că ești lângă mine, că la vederea unor lucruri ridici ochii spre mine așa cum îi ridicai când ceteam împreună. Mă oream uneori în loc, voiam să spun ceva, și tresăream când mă deșteptam singur în lumina mare.

La un colț de stradă, un atelier de fier. În față pe o treaptă, doi îngeri argințați, în genuchi, cu mâinile împreunate pentru rugăciune, fulgerau orbitor din aripile destinse în para puternică. Peste cale un pălan de scânduri nouă, în dosul căruia se deschidea, neagră, o groapă, o săpătură proaspătă. Apuc drept înainte. Strada murdară, prost pietruită, cu urcuș domol. În unele locuri trotuarele se îngustează, se pierd înghițite de zidul vrunei case, și mai departe se văd iarăși părăsire. Casele se întind mărunte, neingrijite, spre fundul curților mici. De-odată în toropeala a easta, răsare o cucoană grasă, cu umbreluță colorată, deschisă, într'o mână, purtând cu cealaltă un cățeluș neastâmpărat de sgardă. De prin curți jâșnesc alți câni, lătrând și petrecând cu alaiu câtva loc pe doamna ce trece. Apoi se face de nou tăcere, praful răscolit se pierde, și capetele roșii cu nasuri conoiate ale femeilor, cari s'au ivit pentru o clipă în ferestrele cu cercevele verzi, dispar. Rar mai prind, ca un foșnet nelămurit, eșind din mari adâncimi, zgomotul mașinilor de cusut.

Pe frontispiciul unui edificiu mai arătos văd o inscripție. Cerc să o citesc, dar ochii îmi alunecă pe un afiș: astă seară se va juca celebra dramă alui... berger, orchestra dirijată de domnul... stein junior. Arunc o privire spre fundul grădinii „restaurantului“ și plec înainte. Văd o școală anunțată în litere pătrate, cu puncte multe, ce nu le pot descifra, și mai în jos un templu.

Curând ajung în încurcătură. În față mi-se ridică un palat mare, vechiu. Tenciuală se desprinde de pe pereți, în plăchițe late, pătând cu sur culoarea gălbenie, ștearsă a zidului. Poarta de fer are o cruce mărișoară. Pe trepte moșăe un sergent de stradă. Mă învârtesc de câteva-ori în fața porții, lovesc o peatră cu bastonul, până izbutesc să atrag luarea aminte a creștinului.

— Mă rog, cine stă aici?

E legațiunea italiană. Cotesc la dreapta și plec. Mai spre capătul străzii acesteia, în mijlocul unei cete de copii cu pulpele goale, un flașnetar răsnea o melodie orientală. Pe caterincă se legăna un papagal verde, cu pliscul gros. Când mă apropiu, cântarea se schimbă și începe un marș nemțesc, care nu încetează până nu mai aud, din depărtare nimic. Mă opresc la o vitrină cu geamul nespălat. Cele din urmă „noutăți“ râdeau vesel printre copertele vechi, eșite de soare. Cum priveam așa, răzbate până la mine un sunet slab, cine știe de unde, și deodată picură lin, ca în surdină, de trei ori signalul dela un tramvaiu. Apoi nimic.

Pe cer nici un nour. Pe stradă nici un arbore. În slavă joacă stele mărunte, sculpi-toare, de căldură, cari dispar dintr'odată și răsar în altă parte. Nu știam pe unde să ies, să ajung mai curând acasă. Eram obosit de atâta umblat, căldură și lipsă de variație. Pe un maidan, văd un scrânciob jainic, părăsit, care marea pustietatea. De dinco-o de el se apropie doi ursari, cu dihă-

niile siabe, jigărite, — și-mi cer „un ban, conașule, sâr' mâna“.

Hoinăreala asta m'a prăpădit. Când am ajuns aproape de casă, întâlnesc un cunoscut.

— De unde vii pe pojarul acesta?

Li spun pe unde am fost.

— Ehe, frate, rău ai brodit-o. Tocmai prin mahalalele ovreiești. Pe acolo nici Sâmbăta să nu mergi, căci mori de urât!

Acum văd și eu, prietene, cât de ingrată mi-a fost călătoria. Pentru aceea îți făgăduiesc, uite, să nu-mi mai calce piciorul pe locurile acelea, și să nu mai am prilejul de a-ți trimite scrisori atât de monotone și de plictisitoare.

Cu dragoste

C. rpen.

Cronica externă.

Alegerea de președinte în America.

Partidele se pregătesc în toate părțile pentru alegerea de președinte al Statele Unite.

Republicanii s'au desbinat în două tabere mari: unii vreau să-l candideze pe ministrul de războiu Taft, alți vreau să-i ofere actualului președinte Roosevelt și a treia oră postul acesta înalt. Se crede însă că republicanii se vor uni, din nou, într'o singură tabără, mai ales, că președintele Roosevelt stăruie în hotărârea sa de a nu mai primi președinția.

Democrații îl vor candida și de astă-dată pe Brian.

Manifestație filo-română în Parlamentul italian.

Cu ocazia discuției bugetului ministerului de externe, fostul ministru Alfredo Baccelli a pronunțat în Camera italiană un mare discurs care de la început până la sfârșit e un imn pentru România.

Discursul a fost primit cu cele mai vii aprobări.

Iată un rezumat al acestui discurs:

Di Baccelli a început prin a zice că acum, după ce România a biruit cu ferocitate o mare criză, e momentul potrivit ca să se ridice în parlamentul italian o voce de simpatie pentru acea regiune amică, ce ne-a oferit un admirabil exemplu de patriotism.

Italia, care face o politică desinteresată în Balcani, trebuie să strângă din ce în ce mai mult legăturile de amicitie cu România, sora latină dela Dunăre.

România prin armata sa, prin starea sa financiară, prin cultura intelectuală, prin fertilele ei câmpii și chiar și prin industria și comerțul său, înaintază spre un viitor luminos.

Spiritul patriotic al Românilor a fost totdeauna înalt și amicitia lor pentru noi s'a arătat mereu caldă. România e opera originii sale latine. Chiar și recentul tratat de comerț e o dovadă despre bunele sale intențiuni către noi.

În congresul de la Berlin ar fi trebuit să ne aflăm în prima linie în favoarea Românilor.

În momentele de față ar fi o mare satisfacție pentru noi, dacă guvernul italian ar putea să contribuie la restabilirea bunelor raporturi între România și Grecia.

Raporturi comerciale mai frecvente, răspândirea studului limbilor italiană și română, contacte spirituale mai intime, toate astea la un loc ar trebui să coopereze la întărirea tot mai strânsă a legăturilor de reciprocă amicitie între România și Italia. (Vii aprobări).

E frumos ca după lupte eroice de atâtea secole să vedem reînflorind, prin marile virtuți ale suveranilor și ale poporului, a-

ceastă ramură viguroasă a mării vițe a lătinătății.

„Românii simt că și între noi e înaltă și puternică palpitația solidarității de rasă”.

Aplauze și aprobări au acoperit ultimele cuvinte ale oratorului.

Chiar și miniștrii au aplaudat.

Foarte mulți deputați, s'au dus și au felicitat pe Baccelli.

A vorbit și Santini trimițând României o călduroasă salutare.

Manifestațiunea filo-română de azi a produs cea mai vie și excelentă impresiune în publicul italian.

Ministrul de externe Tittoni, răspunzând la discursurile lui Baccelli și Santini, a reevocat originea comună a Italiei și României și și-a exprimat simpatia pentru Români.

Mileniul bulgar.

Alaltăieri, Joi, s'au împlinit 1000 de ani dela moartea țarului bulgar Boris, încreștinătorul poporului său. Cu privilegiul acesta s'a dat o serbare și în capela bulgărească din București, la care au luat parte pe lângă legația bulgară și un public bulgar mai însemnat dimpreună cu studenții bulgari dela universitatea din București.

După serviciul divin a fost o serbare la care un băiat de câțiva ani a recitat poesia patriotică „Unde e Bulgaria?” Un student citește câteva pagini din literatura bulgară mai nouă, iar agentul diplomatic Hesapciev într'o cuvântare arată importanța zilei și laudă sentimentele patriotice ale tinerilor studenți bulgari.

„Gloria tulipanului”.

Dr. Iászi Oszkár, un tânăr sociolog maghiar, secretarul societății științelor sociologice a publicat zilele aceste, în broșură, mai multe articole de sociologie, sub titlul „Uj Magyarorszáგ felé”.

În aceste articole face o critică nemiloasă a stărilor din Ungaria, comparându-le cu stările din alte țări.

Dăm mai la vale câteva fragmente din aceste articole, scrise în formă de dialog ținut între un vechiu președinte de tribunal și fiul-său, care după o călătorie de studii în străinătate, — unde a petrecut mai mulți ani — s'a întors în țara părinților săi.

*

„În alte țări, toate mișcările sunt pătrunse, inspirate și alimentate de marile idei umanitare și liberale. La noi acasă? Nimeni nu știe de ele... Aici acasă trăiți încă în epoca gloriei tulipanului”.

*

„Cine sunt stăpânitorii comitatelor și orașelor noastre? În rândul întâi vedem un număr mare de moșii boierești, pe cari curtea din Viena le-a dat unor aventurieri străini... Urmează fabricile de zahăr, în cari munca neobosită a copiilor i-a câștigat milioane unui jidan mediocru care n'a moștenit nimic dela tatăl-său... Urmează câțiva avocați, cari n'au fost prea scrupuloși în afacerile lor și pe lângă aceste făceau tot felul de negustorii veroase, având parte în panamalele electorale... Zi de zi se îmbogățesc agenții dela burse, pentru că miroșiau la vreme urcarea sau căderea hărților de staț, sau prin telegrame false provocau panică la bursă...”

„Într'adevăr, dacă Isus Christos ar reînvia astăzi și ar continua la noi învățăturile

sale, ce-i drept nu l'ar răstigni pe cruce, dar l'ar condamna ca pe-un agitator fără suflet și careva urmaș alui Bartha Miklós și-ar bate joc de el”.

„B. H-p.” — mai încape vorba? — e foc și pară pentru că a îndrăznit să spună pe față adevărurile aceste crude. Îl face „agent-vigécз alui Kristóffy, care făcea negustorie cu sufragiul universal” și altele.

Ei, dar adevărurile rămân adevăruri, oricât s'ar supăra patrioții dela „B. H-p.”

FRANZ JOSEF Apă purgativă

In contra constipației și urmările ei.

ȘTIRILE ZILEI.

Sâmbătă 19 Mai.

Numărul viitor al ziarului nostru va apare Marți seara, din cauza sărbătorii catolice de Luni, impuse tuturor tipografiilor din capitală.

— **Ravagii.** În sinodul din Arad s'a raportat că în dieceza Aradului s'au încheiat 1043 de căsătorii numai la oficiul stării civile, dintre cari numai 72 de părechi erau împiedecate de a se cununa bisericește, ear 971 erau libere. Tot în acea dieceză sînt cunoscute 8019 cazuri de concubinate. Dintre părechile cari trăiesc fără nici o legătură legiuită 4178 sînt libere de a se cununa și numai 3841 sînt împiedecate.

Ravagiile pe cari le fac aceste două categorii de stări sălbatece sînt fustele pentru progresarea noastră națională. Nici un mijloc n'ar fi prea aspru pentru împiedecarea și eliminarea acestor cazuri.

— **Necrolog.** Nicolae Dejan, elev de cursul al III-lea al școalei superioare de meserii și calfă de măsar, a răposat Miercuri, 15 Mai n., în vârstă de 20 ani. În mormântarea lui a avut loc Vineri, în biserica românească din Turda.

Odihnească în pace!

Banchetul dela Palatul din București. Marți seara s'a dat la Palatul regal un banchet în onoarea oaspeților suveranilor A. A. L. L. ducele și ducesa de Mecklenburg.

Au asistat la banchet suveranii României, pincipele moștenitor și principesa Maria, întreagă casa civilă militară a Regelui, membrii guvernului precum și o mulțime de alți invitați din societatea mare bucureșteană și din corpul diplomatic. Banchetul s'a sfârșit la ora 11 din noapte.

— **Logodna d-soarei Agata Bârsescu.** Citim în ziarele din România că tragedia noastră d-ra Agata Bârsescu s'a logodit cu dl Constantin Radovici, societar al Teatrului din Craiova. D-ra Bârsescu și dl Radovici vor pleca la 15 August la New-York, unde d-ra Bârsescu are un angajament la un teatru german de acolo.

Înainte plecării în America va avea loc căsătoria distinșilor artiști,

— **Lucheni.** Și-a împlântat pumnalul în pieptul unei regine nevinovate—și și-a asigurat prin aceasta nemurirea. Toată lumea a citit acum vre-o nouă ani minuni despre

el și n'a încetat nici după aceea a se mai interesa de crudul anarhist, care a fost înfundat pe viață în pușcăria din Geneva. Odi-noară se zicea că a înebunit și că e în cea mai nefericită stare la care poate ajunge un om. Din când în când însă vin și altfel de știri cari ne asigură că criminalul nu e nici decât într'o stare de compătimit.

Are o odae văpsită cu o culoare închisă, luminată cu electricitate, situată la o oarecare înălțime de unde se poate delecta în fiecare zi senină privind la răsăritul și la apusul soarelui (o plăcere pe cari pușini dintre orașenii liberi o au) mănâncă ciocloată și cafea, are haine fine și citește ce-i place. În 9 ani de zile a avut ocazia să-și câștige o cultură pe care chiar dintre oamenii culți nu o pot avea: a citit și citește cu o mare predilecție pe Voltaire, Montesquieu, Rousseau, Montaigne, Pascal apoi mai mulți istorici romani.

Pe Dante îl știe de rost, și scrierile lui le ține sub perină totdeauna. — Medicii cari îi studiază starea sufletească i-au cerut și un autograf. El a scris: „Acea societate e bine cărmuită, în care membrii sunt cu supunere față de autorități, iar funcționarii cu respect față de lege”.

Acesta e Lucheni, pe care pedeapsa ome-nească, l-a atins prea puțin.

— **„O lucrare admirabilă”.** În broșura „Viitorul Austro-Ungariei”, publicată în englezește de Scotus Viator, se dă la sfârșit și o biografie vastă a lucrărilor consultate. Autorul a consultat între altele, și lucrarea dlui N. Iorga: „Geschichte des rumanischen Volkes” (Gotha, 1905) numindu-o „an admirable work”, o lucrare admirabilă.

— **Lumina** „cea mai bună și cea mai ef-tină foaie românească” cuprinde în numărul 20 al său un articol intitulat „Pentru alegătorii din cercul Caransebeșului”. Deși articolul e iscălit de „Un alegător” nu e greu a afla că autorul lui e dl dr. Petru Ionescu, fost profesor la Seminarul din Caransebeș, actualmente funcționar la ministerul de culte.

— **Despre dicționarul Academiei române.** Aflăm că unul dintre studenții în litere români dela universitatea de aici, a făcut în seminarul de limba maghiară dela această universitate, o interesantă comunicare despre dicționarul Academiei române, din care a apărut I fasciculă. — Astfel de comunicări au un îndoit folos: îi familiarizează pe studenții români cu cunoștințele din demoniul istoriei și limbei române și dau și unșurilor informații despre aceste comori ale noastre, atât de desprețuite de ei.

Ar fi de dorit ca toți Români cari își dau doctoratul să-și ia temelie numai din cadrul limbei și istoriei noastre și să lase alte câmpuri seama altora.

— **Decorări.** Regele Italiei a conferit insigniile de comandor al coroanei Italiei dlui Dr. C. I. Istrati, fostul comisar general al Expoziției Române și insigniile de mare oficer al aceluiaș ordin dlui Al. Ciurcu fost ajutor de primar al Capitalei.

— **Exundarea Dunării** ține într'una. Azi dimineață a crescut cu aproape 30 cm., revărsându-se peste platoul de jos ale docurilor. Un căraș care voise să-și spele trăsura, din nebagare de seamă s'a răsturnat cu trăsura cu tot în Dunăre dar a putut fi mântuit.

— **Viața în Park-Club.** În Park-Club (clubul aristocrației maghiare) anul acesta e viață multă: dineurile și supeurile se țin lanț. Au dat câte un dineu splendid Mr Cardesa, o americană bogată, contele Degenfeld Imre, contele Hadik-Barkóczy Endre, contesa Andrassy Ilona, fida contesei

Andrasy Tivadar, Goscsen, ministrul Angliei, conțesa Almásy Dénes și alții. Eri seară a dat un bal superb contele Csekonic Endre, mână, Duminecă, contele Széchenyi Imre, săptămâna viitoare contele Nákó Sándor... scrie „Budapesti Hirlap“ în numărul său de astăzi.

Intorcem foaia și citim:

„Eri seara, în piața Tisza Kálmán a fost găsită o femeie leșinată. Dusă la spital, medicul a constatat, că bieta femeie a leșinat de foame. De două zile nu mâncase nimic...”

— **Preotul român în America.** Intr'un număr mai vechi am amintit între preoții români din America și pe protestul Benedict Iliescu. Acum suntem în măsură de a spune că păr. Iliescu e călugăr cu gradul de protosinghel și e trimis de unul din episcopii României.

România a trimis până acum doi preoți în America pe arhimandritul Ungureanu și pe protosinghelul Iliescu.

Bisericile noastre de aici au trimis nu mai preoți căsătorii.

— **Morala capitalei.** Cei cari cercetează cafelele de noapte, chantant-urile și orfeele din Budapesta spun, că aici se cântă cupletele cele mai obscene. Ar fi poate la loc ca prefectul poliției să ia măsuri severe împotriva celor cari din geșet dau astfel de reprezentații, căci dl prefect are și datoria să curățe Budapesta de toți porcii cari consideră capitala maghiară de o cloacă. („P. H-p.“)

— **Copil sinucigaș.** Szirlík Sándor, elev în clasa a IV-a elementară a școlii populare din Macău s'a spânzurat. Motivele sinuciderii se zice că e ambiția jignită. Un vecin l'a dojenit în fața mai multor colegi și bietul n'a putut să suporte această rușine...

— **Paparudele.** E obicei vechi că pe vremuri de secetă ies paparudele și joacă, pentru a cere ploaie.

Copiii din popor fete și băieți încinși cu verdeț și cu frunze verzi pe cap cântă și joacă prin toate curțile, pentru ca să dea Dumnezeu ploaie și stăpânul câte un goiogan, doi.

Pe vremea asta de secetă Bucureștii e plin de paparude. Pare că le văd cu fața arămie, cu buzele vinete lăsând să se vadă dinții albi de fildeș, despoiate la piept și cu picioarele goale, cum saltă cum cântă și cum plesnesc turcește din degete.

E și acesta un mijloc de cerșetorie inventat de populațiunea săracă din orașe. În părțile noastre avem alt soi de paparude.

— **Duel pentru politică.** Teodor Hudek din Rózsahegy, negustor slovac, i-a scris avocatului Dr. Stefcek Sándor o scrisoare energică, în care protestează împotriva afirmării acestui avocat, că naționalistul Hlinca, condamnat pentru „agitație“, ar fi fugit din țară de frica pedepsei.

Advocatul Stefcek, simțindu-se ofensat, i-a trimis dlui Hudek martori. Duelul a avut loc eri și s'a terminat cu rănirea voinicosu-lui avocat.

— **Ploaie.** Târziu ni-a venit și nouă binecuvântarea cercască dorită de atâta lume. Abia azi noapte, Vineri spre Sâmbătă și-a deschis cerul sănurile sale bogate, răvârsându-și asupra pământului însetat, prisosul seu de ploaie. Dar — zăduful tot n'a încetat. Ploaia n'a avut atâta putere să domolească puterea cea mare a căldurii. Dacă nu va continua — vom avea un an de mare criză economică.

— **Șarpe împușcat.** O viperă lungă de 65 centimetri, aparținând unui soi dintre cele mai veninoase, s'a rătăcit nu de mult prin cazarma de honvezi din Deva. Soldații se sfătuiau cum să o omoare, pentru că îi cunoșteau soiul, fiindcă dealul cetății din Deva e un adevărat cuib de vipere. Dar sublocotenentul Keserü a voit să-i prăgească năpârcei o moarte mai nobilă; iar sie-și prilej pentru o mică bravură, — a luat deci o pușcă și a tras asupra năpârcei pe care o împușcătură bine țintită a stins viața năpârcei îndrăznețe, care a intrat fără permisiune în casarma de honvezi din Deva.

— **Furor seltandi.** În spitalul Stockyard din Chicago o tineră fată irlandeză, Tereza Horn, suferă de furoarea dansului. Tereza era aplicată în o tipografie până când deodată a părăsit lucrul și a început să-și ridice picioarele în vânt, îndemnând și pe celelalte tovarășe, ca să danseze. Mai mulți bărbați, culegători din tipografie au prins-o, când au văzut, că jocul bieteii fete nu e de șagă. Dar îndată ce au lăsat-o din mâni, ea a început din nou să salte. Injecțiile de morfină, cu cari s'a făcut încercare, nu au putut să o desbure de dansul nebun. La spital i-s'a dat o narcoză, pe urma căreia bolnava a adormit; dar medicii cred, că nu o vor putea salva.

— **Tatjana Leontieff,** studenta anarhistă a inebunit în temnița din Lenzburg. Nefericita a fost transportată în casa de nebuni din Berna.

— **Viața românească,** excelenta revistă din Iași, a apărut, pe luna Aprilie, cu un sumar foarte bogat și pe o extenziune de 180 de pagini. În fruntea ei stau dnii C. Stere și Dr. I. Cantacuzino (în locul dlui Bujor de până acum).

— **Prețuri fabuloase.** În Florența s'a vândut în zilele acestea originalul sonatei 96 alui Beethoven. L'a cumpărat „Comendator“-ul Leo S. Olschi cu nu mai puțin de 42.500 de mărci (51.000 cor.)

Și când te gândești că întregul manuscris nu cuprinde mai mult de 23 de foi.

Cu ocazia unei serate pe care a dat-o zilele din urmă Olschi a cântat la pian sonata după originalul acesta. A fost un delir.

Și când te gândești că tot așa se putea cânta și după unul din multele milioane de exemplare tipărite...

— **Un volum de versuri și un baston** au fost aflate la capul de cătră Buda al podului numit „Lánczhid“. Volumul — manuscript poartă titlul: „Colecția de versuri alui Iosif Honvári poet maghiar orb“. Se presupune, că bietului om i-s'a urât nu numai de lume, ci și de poezie și s'a aruncat în Dunăre. Cadavrul nu i-s'a aflat încă.

— **Nu-i pentru cine se gătește...** Băiatul Gh. S. Constatin în serviciul domnului Pop, comerciant din București, văzând că stăpânul său ține bani mulți în teighea s'a hotărât să-l prade.

În acest scop dânsul pândi un moment când stăpânul său lipsea din prăvălie și bângând mânele în teighea își umplu amândouă buzunarele cu lei noi.

După comiterea furtului G. Constantin se duse în pivniță și așeză banii în fișcuri ascunzându-i după un vas în care stăpânul său ținea lapte.

Ce-i veni în gând patronului ca tocmai în ziua acea să ordone unui alt băiat ca să spele vasul în care ținea lapte.

Băiatul se duse în pivniță și când dădu vasul la o parte găsi fișcurile cu bani.

Între acestea stăpânul observă lipsa banilor. Toată bănuiala căzând asupra lui Gh. Constantin acesta a fost arestat imediat.

În fața comisarului de la circ. 29 dânsul a mărturisit furtul arătând, că banii i-a ascuns după vasul din pivniță.

Tocmai după două zile de cercetări poliția a putut să afle misterul, căci banii nu fuseseră găsiți în locul indicat de necredinciosul servitor.

— **Agent de emigrare condamnat.** Herșcovits Leopold, negustor de tot felul de mărfuri, a fost condamnat de solgăbirăul din Huszt (Maramureș) la două luni închisoare și 400 coroane amendă în bani, pentru că momia locuitorii din jurul comunei sale să emigreze în America.

De acum încolo cetățenii statului ungar nu vor mai emigra... Căci numai agenții îi îndemneau să părăsească țara aceasta. Numai agenții, și nu foamea, și lipsa de muncă, și nedreptățile și prigonirile de cari au parte,

— **Cămătar condamnat.** Langsner Chaim Mayer (Wie haisst?) negustor în Budfalva

ani de-arândul a despoiat țărâtimea din cerul Aknasugatag, împrumutând bani pe lângă dobânzi de 100 la 100. Pentru fapta aceasta tribunalul din Sighetul-Marmației îl condamnase la 450 coroane amendă. Curtea de apel din Debretin a confirmat sentința. Curtea de casație din Budapesta a infirmat-o însă și l'a condamnat pe jupânul Chaim la 1 lună închisoare și 1800 coroane amendă în bani, sau alte 90 de zile închisoare.

— **Mulțămită publică.** Cu ocaziunea producțiunii teatrale-declamatrice împreunată cu dans, aranjată în 6 Mai st. u. 1907 (adică a doua zi de Sf. Paști) de „Femeile române din Ighiu (Magyarigen, Also-Feher) și jur, cu concursul „Tinerimei române din Ighiu și jur“.

Au intrat ca suprasolviri dela On. d-nii: Ioan Andrea inginer 4 c., Gal Lajos Telna 4 c., Laurențiu Sima preot gr. cat. 3 cor., Rezman Albert primar Ighiu 3 cor., George Barițiu notar Remețiu 2 c., Mărginean Nicolae măcelar Ighiu 2 c., Ionasz David comerciant Ighiu 2 cor., Deutch Matyas m. proprietar Ighiu 2 c., Liviu Dumitrean preot gr. cat Cricău 1 c., Aureliu Anghel june Ighiu 1 c. 50 fil., Aureliu Giurca preot gr. cat. Burcedea Vin. 1 c., Văd. Aurora Dr. Chisbach Ighiu 1 c., Dr. Bagaros N. medic Ighiu 1 c., Aureliu Pop inv. gr. cat. Sard 1 c., Ioan Domșa inv. gr. cat. Ighiu 1 cor., Atanasiu Florer inv. gr. ort. Bucerd. Viu. 1 c., Simion Bereau 1 c., Traian Radu notar Feneș 1 c., Anghel Ștefan proprietar Ighiu 1 c., Filon Muștean Ighiu 40 fil., Ighiațiu Biriș Ighiu 40 fileri, Mihail Miclea calf., faur 20 fileri.

On. Domni primească cele mai sincere și cele mai călduroase mulțămite, că au intervenit întru ajutor, de a da anză înființării unei reuniuni de femei române în Ighiu. Ighiu la 18 Maiu, 1907. Cu toată stima: Văd. Aurora dr. Kisbach, președintă. Sofia Anghel n. Pop, casieră.

Redactor responsabil:

V. SILE MACREA.

Un ca existentă

mașină de „sfirticat“ tuleul

mașina „Ásványi“ „Agraria“ de „sfirticat“ tuleul e patentul lui Ásványi

Patentată în toate satele culturale

Singura mașină existentă

care nu taie tuleul în bucățele, ci îl sfirtică fin ca ténul și pe lângă capacitatea urieșă de lucru întrece inzecit pe a ori căru shredder american.

Deslușiri speciale dă:

„Agraria“ societate pe acții pentru mașini Budapest.

Adresa:

„AGRARIA“ Budapest, Váci-ut 2.

Să nu să confunde

cu shredderli americani cari taie în bucățele, dar nu sfirtică tuleul și de aceea din shredder rămâne tuleul tare și inconsumabil, așa că vitele nici nu-l pot rumega.

Tip. «Poporul Român», István-ut 11.

AVIS!

Se atrage atențiunea acționarilor dela „Sentinela“ să nu uite a trimite până la 1 Iulie 1907 declarațiile e opțiune la emisiunea nouă de acții à 106 coroane, având a plăti numai 36 coroane de fiecare acție până la 1 Septembrie 1907. După 1 Iuliu 1907 se pot face subscripțiuni de acții numai cu 110 coroane de acție. La cerere se trimite prospect celor interesați. Satul-nou, Maiu 1907.

„SENTINELA“

Institut de economii și credit
ca societate pe acți.

7—10

Cumpărați:

„Năvăliri Barbare“

de

Lucian Bolcaș.

Prețul: 1 cor. 10 bani porto.

Se poate comanda dela autor:

Redacția ziarului „Lupta“ Bpest,
VII Rottenbiller-u. 5/b. I. I.

In cancelaria subscrisului numai
decât află aplicare un

candidat de avocat,

pe lângă condiții favorabile.

Dr. Toma Ienciu,
avocat, Puj.

Cele mai bune coase pe
lume sunt coasele „Bur“ și
„Japoneză“.

Aceste coase sunt pregătite
din oțel Svedian și se trimit
numai cu garanță.

Fiecare bucată care nu con-
vine se schimbă gratuit.

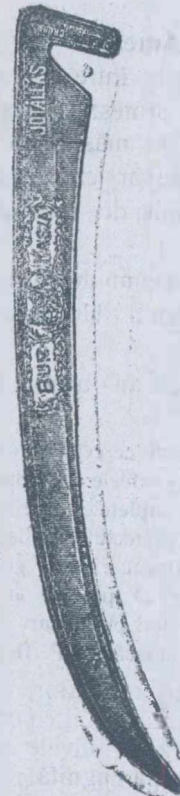
Prețul coaselor: $\frac{75 \text{ cm.}}{1 \text{ frt. } 10 \text{ cr.}}$
80 cm. 85 cm. 90 cm. 95 cm.
1'15 c. 1'20 c. 1'30 c. 1'35 c.

Adresa exactă:

Grauer Mihály

Köbánya 13.

Tot de acolo se pot pro-
cura cele mai bune briciuri,
prețul 1 frt. 20, 1 frt. 50 și
2 frt. 50 cr.

CORRESPONDENT

de limba germană, română și posibil fran-
ceză, cu cunoștințe de comptabilitate, se
caută pentru o casă de manufactură en-
gros în România.

Condițiuni speciale: să fie creștin, etatea
cel mult 30 de ani, liber de armată, de pre-
ferat cei cari au mai lucrat în branșa
manufacturerei.

Oferte cu pretențiunile de salariu și ex-
trase după certificatele de studii și de ser-
vicii în cele trei limbi, a se adresa la Admi-
nistrația ziarului sub D. P. 16.

11—15

Glucă sau stea după electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta! Nu e
mijloc secret! Vindează și in-
vionează pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a
să da împrejurări, că a-
cest aparat vindecă boale
vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor
de cap și dinți, migene, neuralgie, împedecarea cir-
culațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche
bătăie de inimă, sgârcliri de inimă, astma, auzul gren,
sgârcliri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală
la mâni și picioare, reumă, podagră, ischis, udul în
pat, influența insomnic, epilepsia, circulația nereguată
a sângelui și a multor alte boale cari la tractare
normală a medicului să vindecă prin electricitate. —
In cancelaria mea se află atestate incurse din toate
părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea
mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel
pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca
i-seretrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a con-
statat zadarnică rog a proca aparatul meu. Atrag
atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul
meu nu e permis să se confunde cu aparatul «Volta»
de oare-ce «Glasul Volta» atât în Germania câtși în
Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor
pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și
cerceat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice
e recomandată în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 8.—
folositor la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 6.—
folosibil la copii și temei de constituție foarte slabă.
Eспедиțiile prin centru și locul de vânzare pentru
feară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest,
V/25 Strada Vadász 34 colțul.

Losuri de clasă

$\frac{1}{8}$
Los.
K 150

$\frac{1}{4}$
Los.
K 3.—

Biuroul pentru losuri din capitală

BOGDÁNY S.

SOCIETATE PE ACȚII
BUDAPEST IV,
KAROLY-KORUT 20.

Recomandăm

Losurile
noastre de
Noroc!

Telefon: 88—16.

Telefon: 88—16.

$\frac{1}{2}$
Los.
K 6.—

Pe postă cu rambursă ori
după trimiterea banilor.

$\frac{1}{1}$
Los.
K 12.—

!! Pentru economii !!

„Peronospin“

Mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporii la stropirea viilor.

Nedeasemănat cu mult mai bun și mai
ieftin este în folosința «Peronospinul» decât
piatra vânăată.

Cu «Peronospinul» stropind via 1 hecto-
litru de apă vine la 50 fil., precând cu pea-
tră vânăată 1 cor. 60 fil., fiind peatra vânăată
astăzi foarte scumpă.

Ca fieștecare proprietar de vie să poată
câpăta numai veritabilul «Peronospin» dau
favorul acela — că deja la comande de 8
pachete — trimit francat.

Prin întrebuițarea «PERONOSPIN»-lui,
viia va fi hotărât mai frumoasă, boabele
de struguri mai mustoase și ast-fel roada
de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că
prin folosirea pietrii vinete, nu să ajung
aceste rezultate, — probabil pentru aceea,
că piatra vânăată verzește peste măsură frun-
zele și prin asta abstrage din puterea și su-
cul viței, ceea-ce înseamnă pierdere de
putere.

Praful de stropit al meu, face vița mai
plină de viață și mai asigurată contra boa-
lei de peronosporă.

«Peronospinul» ie deja de 6 ani în folo-
sință cu rezultat foarte îndestulător. Pre-
țul unui pachet este 60 fil.

Revânzătorii-comercianții capătă rabat
corespunzător.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor
și a cailor. Vacile dau prin întrebuițarea prav-
ului acestuia lapte mai mult și mai bun. De
mare însemnătate este pentru ori-care econom
a întrebuițarea acest prav de îngrășare, căci prin
aceasta să urcă valoarea — adevăc prețul vite-
lor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fil.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur
pentru stropirea acestora. Prețul 60 fil.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuițarea
pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de
comun — chiar și în timp de iarnă — pe cind
altcum nu ne ouă — sau foarte puțin. Prețul
30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut
este că vitele și porcii suferă mult de mî-
cărimea păduchilor, prin care mîncărime sunt
reținuți în îngrășarea și desvoltarea lor — ba
chiar slăbindu-și, astfel încit în loc de a li-să ridi-
ca prețul, chiar perd din valoare. De aceea
fiecare econom să întrebuițeze această unsoare
— căreia li e prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului și a diferi-
telor liqueruri. Cine voește a-și prepara rumi
și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebui-
țeze aceste extracte. Prețul pentru 1 litră 40
fil. Pentru prepararea rachiului de prune earăși
40 fileri. Tot cu acest preț să capătă și pentru
rachiul de drojde, de șligoviț, de rachiul de bucate
și borovicha.

Toate acestea să capătă la

CORNEL DEMETER, apotecar în (Szászváros)
Piața gimnaziului N. 34.